

Pronk

beschouwen variabelen. Een aantal wordt je door de werkelijkheid aangereikt. Dat betekent dat er grenzen zijn aan het kader waarbinnen de keuzes kunnen worden gemaakt. Een grens is nooit exact of absoluut. Een totale vrijheid zal nooit aanwezig zijn bij het maken van keuzen zonder werkelijk schade aan te richten aan de waarden die je als het ware prepolitiek hebt gesteld.

Het kiezen van instrumenten zal je mede moeten doen aan de hand van overwegingen met betrekking tot handhaafbaarheid en toepasbaarheid van de verschillende instrumenten. Terwijl de geachte afgevaardigde de heer Rabbinge sprak, ben ik de vier niet-ontkoppelde hoofdpunten doorgelopen: CO₂, NO_x, mest en alles wat met automobilititeit heeft te maken. Ik wil niet proberen met het volgende antwoord gemakkelijk weg te komen, maar er slechts op wijzen, dat elk van die vier elementen op zeer veel sectoren betrekking heeft en soms een internationale draagwijdte heeft. Er kan namelijk sprake zijn grensoverschrijdende effecten. Daarom is het niet mogelijk voor een van deze vier velden te zeggen: daar geldt meer de mogelijkheid van drang, overreding of compensatie. Binnen elk van de sectoren zal het om een combinatie daarvan moeten gaan. Denk in dit verband maar aan de CO₂. De doelstelling daarvan moet eigenlijk met de hulp van bijna de hele samenleving worden bereikt. Er zijn maar een stuk of zes elektriciteitscentrales, maar met de automobilisten moeten ook afspraken worden gemaakt. Daarom moet je bij die sector zowel het ene als het andere instrument hanteren om de CO₂-doelstelling te realiseren. Uiteraard zal het instrument niet alleen gebaseerd moeten zijn op de overwegingen met betrekking tot draagvlak en op overreding en succes, maar ook op handhaafbaarheid. Anders schiet je naast de roos. Dus ik deel de theoretische overwegingen die in het WRR-rapport van 1994 zijn opgenomen. In eerste termijn heb ik daarover geen andere opmerkingen gemaakt.

Voorzitter! Ik meen dat hiermee alle antwoorden zijn gegeven op vragen die mij in tweede termijn zijn gesteld.

Staatssecretaris **Remkes**: Mijnheer

de voorzitter! Ik kan heel kort zijn, want mij is alleen door de heer De Beer een aanvullende vraag gesteld. Die betrof het vouchersysteem. De heer De Beer heeft mij in zijn betoog meegenomen naar het begin van de vorige eeuw. Hij heeft gesproken over de vraag waarom toen alles goed was. Vanzelfsprekend ben ik het eens met wat hij zei, maar ik wijs erop, dat de omstandigheden van toen totaal anders waren dan die van nu. De afwegingsmogelijkheden die mensen anno 2000 hebben zijn ook anders. De vrijheid die er nu in heel veel gevallen in materieel opzicht wel is, was er toen natuurlijk niet. Dit nog afgezien van het feit dat het instrument dat toen werd toegepast om de volkshuisvesting, vanuit verschillende collectieve maatschappelijke belangen, op een kwalitatief hoogwaardig niveau te brengen, een andere was dan het instrument van de huursubsidie van nu. In beide dingen zit wat mij betreft de kern.

Ik ben het met de heer De Beer eens als hij zegt dat kan worden gesproken over een huurvoucher, dat mensen een beperkte vrijheid geeft, een woonvoucher, dat mensen extra vrijheden geeft, en een woonzorgvoucher. Dit allemaal in het kader van de vraagversterking. De ultieme vorm van bestedingsvrijheid is natuurlijk de fiscaliseringsgedachte, door sommigen in het debat aangeduid met de mogelijkheid van seks, drugs en rock and roll, omdat dat de ultieme bestedingsvrijheid betekent. Daar doel ik niet in de eerste plaats op als ik spreek over de mogelijkheid van vouchers. Dat kan namelijk haaks staan op de gedachte dat dat het kerninstrument is van de volkshuisvesting of van wonen en zorg. Ik wijs er wel op dat die discussie wel gevoerd gaat worden in het kader van de armoedevalproblematiek. Daar zal, als het kabinet op dat punt ten minste met concrete voorstellen komt, de Kamer dus op die manier mee geconfronteerd worden en daar kunnen ook heel legitieme overwegingen voor zijn.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik deel mee dat de ingediende motie volgende week, dinsdag 28 maart, in stemming zal worden gebracht.

Sluiting 0.30 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om:

a. de plenaire behandeling van het volgende wetsvoorstel te doen plaatsvinden op 28 maart 2000:

Wijziging van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (26228);

b. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat op 11 april 2000:

Gemeentelijke herindeling van West-Overijssel (26657);

op 18 april 2000:

Reflecties over de positie van de Eerste Kamer (26976, nr. 1).

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Wijziging van de Sanctiewet 1977 en van de In- en uitvoerwet tot vereenvoudiging van de implementatie van internationale verplichtingen (26872);

Regels met betrekking tot de productie en keuring van uitrusting voor zeeschepen (Wet scheepsuitrusting) (26878).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van het verslag over de werkzaamheden van de Veiligheidsraad in de maand februari 2000 (griffiennr. 124250.6);

een, van alsvoren, ten geleide van de derde Koninkrijksrapportage inzake het VN Antifolter verdrag (griffiennr. 125343);

een, van alsvoren, ten geleide van de tekst van het Verdrag inzake samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Verenigde Staten van Amerika betreffende toegang tot en gebruik